

REMUS TANASĂ*

ECOURI ALE EXPEDIȚIEI LUI GIUSEPPE MAZZINI DIN SAVOIA ÎN „ALBINA ROMÂNEASCĂ” DE LA IAȘI (1834)

Introducere

Dinamica ideilor obligă istoricul să analizeze influența pe care marile concepte au avut-o asupra lumii moderne și, mai ales, asupra proiectelor de societate propuse de diverși actori politici. Scena politică europeană a fost influențată, în ultimele două secole, de câteva concepte care au traversat continentul¹, iar gândirea lui Giuseppe Mazzini² s-a regăsit în mod diluat și pe scena politică românească.

Personalități istorice autohtone, precum Nicolae Bălcescu, C. A. Rosetti sau Dumitru Brătianu, au fost atrase de activitatea și idealurile inspirate de persoana lui Mazzini. Astfel se face că numele italianului a găsit spațiu în ziarele din Principate, încă dinaintea de „epopea” celei de-a doua Republici Romane³, la care luase parte și Mazzini prin funcția sa de triumvir.

Cele mai importante gazete românești care au reflectat activitatea lui Mazzini au fost „Albina Românească”, „Gazeta Transilvaniei” și „Românul”⁴. Bineînțeles că imaginea sa a fost schițată distorsionat de cele mai multe ori, căci situația politică o impunea. „Albina Românească” a fost primul ziar din Principate care a scris despre activitatea lui Mazzini, încă din 1834. În schimb, „Gazeta Transilvaniei” a fost periodicul în care numele său a fost foarte vehiculat, mai ales în anii Comitetului Democratic European de la Londra, 1850–1853⁵; când Mazzini a găsit mai des spațiu în paginile „Gazetei” decât toți ceilalți protagoniști ai *Risorgimento*-ului italian, luați în parte⁶.

* Dr., Facultatea de Istorie, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași.

¹ A se vedea Neagu Djuvara, *Civilisations et lois historiques, essai d'étude comparée des civilisations*, Paris, Marton, 1975; Ilie Bădescu, *Idei politice. Internaționale, panidei, națiuni*, București, Editura Mica Valahie, 2011.

² Martin Wight, *Four Seminal Thinkers in International Theory: Machiavelli, Grotius, Kant & Mazzini*, editat de Gabriele Wight și Brian Porter, cu o introducere de David S. Yost, Oxford, Oxford University Press, 2005, p. 71–72.

³ Giuseppe Monsagrati, *Roma senza il Papa. La Repubblica romana del 1849*, Roma/Bari, Laterza, 2014, p. 64.

⁴ Alberto Basciani, *Mazzini nella stampa romana dell'Ottocento*, în Giulia Limiti (ed.), Mario di Napoli, Francesco Guida, Giuseppe Monsagrati (colab.), *Il mazziniano nel mondo*, vol. I, Pisa, Domus Mazziniana, 1995, p. 259–327.

⁵ Remus Tanasă, *Românii și Comitetul Central Democratic European de la Londra (1850–1853)*, în *AIX, Supliment – Istoriografia în secolul XXI: noi generații, alte abordări*, coordonatori Ioan Aurel Pop, Gheorghe Cliveti, tomul LII, 2015, p. 105–123.

⁶ Sorin Mitu, *Carbonari și tribuni: interferențe revoluționare româno-italiene*, în *Transilvania mea. Istorie, mentalități, identități*, Iași, Editura Polirom, 2013, p. 547.

„Românul” se anunța a fi ziarul „de casă” al lui Mazzini în Principate, însă nu a fost să fie așa. Intransigența lui Mazzini a făcut ca acesta să nu fie frecventat constant de cei care îl stimau, mai ales atunci când trebuiau să aleagă între sprijinul revoluționar și cel oficial. Acesta a fost și cazul „Românului” lui C. A. Rosetti, care, într-o anumită perioadă, fiind finanțat de guvernul Sardiniei⁷, nu i-a acordat lui Mazzini o atenție deosebită. Dar, mai important, viziunea mazziniană nu era aplicabilă situației din Principate, astfel că, de multe ori, ar fi fost inoportună simpla pomenire a numelui lui Mazzini.

Expediția din Savoia reflectată în „Albina Românească”

Primele informații legate de Mazzini, și singurele din Principatele Române pentru aproape cincisprezece ani, au fost cele apărute în ziarul „Albina Românească” de la Iași, în 1834. În acest an, unul dintre cei mai cunoscuți revoluționari ai secolului al XIX-lea, Giuseppe Mazzini, a organizat și chiar a participat, până într-un punct, la o acțiune armată împotriva dinastiei conducătoare din regatul Sardiniei. A fost vorba de expediția din Savoia, regiune aflată în proximitatea graniței regatului Sardiniei cu Franța și Elveția, acest din urmă stat fiind, la momentul respectiv, un fief al revoluționarilor exilați din întreaga Europă.

Coordonatele ideatice ale expediției erau intim legate de aspirațiile lui Giuseppe Mazzini. El promova principiul naționalităților, astfel că unul dintre țelurile inițiativei insurecționale a fost acela de a face un prim pas în vederea unificării teritoriale a națiunii italiene, prin înlocuirea unui rege indecis, Carlo Alberto de Savoia, cu un președinte hotărât în a demara unificarea. Deci, concomitent cu elementul național, un altul la fel de important pentru formula politică imaginată de Mazzini a fost republica.

Câteva dintre detaliile acestei tentative au fost dezvăluite de presa din Principatele Române, prin intermediul unei serii de articole publicate de „Albina Românească” de la Iași. În opt numere din lunile februarie, martie și aprilie 1834, gazeta din capitala Moldovei oferea informații despre organizatorul expediției, Giuseppe Mazzini, și organizația sa, „Tânăra Italie”, despre conducătorul militar, generalul Girolamo Ramorino, despre revoluționarii europeni implicați, despre atitudinea autorităților elvețiene și despre impactul european al demersului. Deși expediția s-a soldat cu un eșec, ea a reprezentat prima acțiune majoră al cărei personaj central a fost Giuseppe Mazzini. În numerele din 15, 18 și 22 februarie, în cele din 1, 4 și 15 martie, precum și în cele din 15 și 26 aprilie apar detalii despre expediția mazziniană din Savoia⁸, însă doar cel din 15 februarie spune explicit că în spatele expediției se afla Giuseppe Mazzini⁹. Celelalte numere mai ofereau informații despre liderul militar al expediției, generalul Girolamo Ramorino¹⁰, despre implicarea Tinerei Italii, despre participarea unor regimente de polonezi sau despre impactul internațional al acestei tentative eșuate. Informațiile referitoare la această

---

⁷ Francesco Guida, *Mazzini nella visione dei contemporanei e degli storici del sud-est europeo*, în *Pensiero e Azione: Mazzini nel movimento democratico italiano e internazionale* (extras), Atti del LXII Congresso di Storia del Risorgimento Italiano, Genova, 8–12 dicembre 2004, p. 508.

⁸ Ducatul Savoia constituia pe atunci una dintre posesiunile Casei de Savoia, fiind de altfel și nucleul de la care viitoarea dinastie a Italiei s-a dezvoltat. Din 1860, în urma Tratatului de la Torino, regiunea a fost anexată de Franța.

⁹ „Albina Românească”, nr. 20 din 15/27 februarie 1834, p. 84.

¹⁰ Girolamo Ramorino (1792–1849), soldat de carieră, a participat la campania lui Napoleon Bonaparte din Rusia; s-a numărat printre conducătorii revoltei din noiembrie 1830 din Polonia, s-a implicat apoi în expediția din Savoia; pentru ca, în cele din urmă, să fie numit, în 1848, general de divizie de guvernul Sardiniei.

expediție au fost preluate, în general, din marile gazete europene¹¹, textul reproducând, câteodată, cuvânt cu cuvânt articolele originale, mai ales pe cele în limba franceză.

Articolul din nr. 20 al „Albinei”, din 15 februarie 1834, a avut ca sursă de informare „Gazzetta Piemontese” de la Torino¹², după cum era precizat încă de la început. Ziarul de la Torino era organul oficial de presă al regatului Sardiniei, apărând între anii 1796 și 1861¹³. Din respectivul număr aflăm că punctul de plecare al expediției era Elveția, îndeosebi cantoanele Geneva, Berna și Vaud, iar data declanșării ar fi fost 27 ianuarie¹⁴. În descrierea destul de detaliată se precizează că la acțiunea condusă de Girolamo Ramorino participau italieni și polonezi. Iată cum descrie „Albina Românească” deznodământul expediției, preluând, evident, concluziile ziarului oficial al regatului Sardiniei:

[...] faimosul Mazzini și alți membri ai Tinerei Italii au răspândit peste tot proclamațiile semnate de guvernul revoluționar provizoriu [sic!], care încercau să incite poporul la revoltă. Dar cum locuitorii nu s-au alăturat acestei mișcări și cum Ramorino a aflat despre rezultatul nesatisfăcător al expediției de la lac¹⁵, [Ramorino] și-a abandonat oamenii și s-a salvat pe teritoriul [cantonului] Geneva¹⁶.

În numărul 21 din 18 februarie, la rubrica dedicată Franței, „Albina Românească” reda informații referitoare la expediția din Savoia, folosind ca sursă ziarul francez „La Tribune” din Paris, numerele din 3 și 4 februarie¹⁷. Astfel, aflăm că generalul Ramorino intrase în Italia¹⁸ în fruntea unui corp format din 4 500 de italieni, francezi și polonezi. Conform ziarului ieșean, care îl cita pe cel parizian, a fost „prima mișcare pe care Tânăra Italie ajunge să o efectueze cu atâta constanță și curaj”¹⁹, reprezentând primul semnal al emancipării popoarelor²⁰.

În același număr, la rubrica dedicată regatului Sardiniei, detaliile despre expediție se înmulțesc însă și aflăm că un grup de italieni, plecând de la Grenoble, din Franța, intrase în Savoia, unde a avut loc un schimb de focuri între aceștia și jandarmii piemontezi²¹. În urma acestei ciocniri, revoluționarii italieni s-au retras în cantonul Geneva, unde au fost dezarmați, alături de un grup de polonezi, de către autoritățile elvețiene. O parte din populația cantonului, conform unei surse neindicate de „Albina Românească”, privea favorabil activitatea revoluționarilor „din toate țările”, care se regrupaseră în orașul Carouge. Astfel că, pe străzile acestui oraș, s-a putut auzi „jos regele, jos tiranul, jos aristocrația”²², de unde putem deduce că republicanismul promovat de organizația lui Mazzini a avut un anumit ecou printre cetățenii cantonului

¹¹ Alberto Basciani, *op. cit.*, p. 261.

¹² „Albina Românească”, nr. 20 din 15/27 februarie 1834, p. 83.

¹³ Giuseppe Ricuperati (editor), *Storia di Torino*, vol. V, *Dalla città razionale alla crisi dello Stato d'Antico Regime (1730–1798)*, Torino, Giulio Einaudi Editore, 2002, p. 960.

¹⁴ „Albina Românească”, nr. 20 din 15/27 februarie 1834, p. 83.

¹⁵ Lacul Geneva se învecinează cu regiunea Savoia, iar Ramorino a plecat din orașul Geneva, trebuind să execute o manevră de regrupare cu un regiment polonez în zona respectivului lac, manevră care nu a mai avut loc din cauza dezarmării polonezilor de către armata regatului Sardiniei (*ibidem*).

¹⁶ *Ibidem*, p. 84.

¹⁷ *Idem*, nr. 21 din 18 februarie/2 martie 1834, p. 88.

¹⁸ Deși articolul pomenește numele de Italia, destinația revoluționarilor era regatul Sardiniei.

¹⁹ *Ibidem*.

²⁰ *Ibidem*.

²¹ *Ibidem*.

²² *Ibidem*.

Geneva. Concluzia ne este întărită de informațiile din următorul număr al ziarului ieșean, cel din 22 februarie. „Albina Românească” făcea cunoscut publicului din capitala Moldovei că autoritățile cantonului Geneva hotărâseră să nu le prelungească permisul de ședere participanților la expediție²³. Însă, locuitorii aceluiași oraș Carouge anunțau că erau dispuși să-i găzduiască ei pe expediționari²⁴. Cea mai relevantă informație oferită în acest număr ar fi însă aceea că expediția a fost coordonată și finanțată de un comitet aflat la Paris²⁵.

În numărul 24 din 1 martie, ziarul ieșean anunța că „Gazette Universelle de Suisse” din 13 februarie publicase un articol despre polonezii implicați în expediție, care, alături de ceilalți participanți, plănuiau să ajungă la Torino – unde rezida Casa de Savoia – pentru a proclama republica universală²⁶. O asemenea intenție era definită de „Albina Românească” drept criminală²⁷.

Din numărul 25, apărut la 4 martie, folosindu-se ca sursă „La Nouvelle Gazette de Zurich” („Neue Zürcher Zeitung”), mai aflăm unele detalii despre grupul de polonezi implicați în expediția din Savoia. Cea mai importantă precizare era cea referitoare la acuzele aduse de „Tânăra Italie” generalului Ramorino: acesta ar fi primit 40 000 de franci pentru a organiza expediția, însă deturnase fondurile²⁸.

Cititorii „Albinei Românești” puteau fi induși în eroare cu privire la resursele organizației lui Mazzini, deoarece textul pare a sugera că: „Tânăra Italie” răspândise vestea despre Ramorino în regiunea Europei Centrale²⁹. „Albina Românească” nu preciza, nici explicit și nici implicit (de exemplu, prin ghilimele), că atunci când pomenea de Europa Centrală se referea, de fapt, la ziarul „L’Europe Centrale”³⁰. Folosirea verbului „a insera” ne face să vedem că era vorba despre o gazetă cu denumirea de „L’Europe Centrale”, fondată și publicată la Geneva, de James Fazy (1794–1878). Acest jurnalist și apoi politician elvețian era în contact cu Mazzini și cu grupul revoluționarilor europeni pe care italianul îl anima; iar „L’Europe Centrale” avea menirea de a duce o propagandă similară ziarului cu nume omonim organizației lui Mazzini, „Giovine Italia”, însă abordând chestiuni de interes pentru elvețieni³¹.

În ediția „Albinei Românești” din 15 martie, cititorii erau informați despre reacția uneia dintre Marile Puteri cu privire la expediție. Mai exact, se preciza că evenimentele, începute și sfârșite în Elveția, preocupau guvernul de la Viena; astfel că acesta din urmă era decis să ia toate măsurile necesare pentru ca țara cantoanelor să nu mai fie locul de *rendez-vous* al „tuturor nemulțumiților și vizionarilor politici, care ar putea în orice moment să perturbe liniștea celorlalte state”³².

În numărul 37 din 15 aprilie se reda integral un articol din „Gazette de Munich”, în care se preciza că grupul exilaților din Elveția ar fi plănuit o expediție similară cu cea din Savoia în statele germane, pentru a lua în stăpânire orașul Lindau din Bavaria³³.

²³ Idem, nr. 22 din 22 februarie/6 martie 1834, p. 92.

²⁴ *Ibidem*.

²⁵ *Ibidem*.

²⁶ Idem, nr. 24 din 1/12 martie 1834, p. 99.

²⁷ *Ibidem*, p. 100.

²⁸ Idem, nr. 24 din 4/15 martie 1834, p. 104.

²⁹ *Ibidem*.

³⁰ Alberto Basciani, *op. cit.*, p. 264.

³¹ James H. Billington, *Fire in the Minds of Men. Origins of the Revolutionary Faith*, New York, Basic Books Publishers, 1980, p. 197.

³² „Albina Românească”, nr. 28 din 15/26 martie 1834, p. 113.

³³ Idem, nr. 37 din 15/28 aprilie 1834, p. 143.

Zvonurile au fost luate în serios de autoritățile bavareze, căci, conform „Albinei Românești”, garnizoana din Landau a luat măsuri suplimentare de precauție. La finalul articolului, ziarul din München întreba, retoric: cât li se mai permitea cantoanelor elvețiene să întrețină focare revoluționare și să amenințe liniștea statelor vecine³⁴.

În cele din urmă, soarta unora dintre cei implicați în expediție a fost adusă la cunoștința cititorilor la 26 aprilie, când aceștia erau informați că generalul Ramorino și alți 13 camarazi au fost găsiți vinovați, la 22 martie, de crima de lezmajestate, fiind condamnați în contumacie la moarte prin spânzurare³⁵.

Relatările din „Albina Românească” sunt primele în care numele lui Mazzini apare în presa din Principate. Totodată, au fost și singurele informații de presă despre Mazzini, apărute în spațiul românesc până în 1848³⁶. Chiar dacă sursele sunt indirecte și, de multe ori, de proveniență filo-guvernamentală, acele știri ne dezvăluie impactul pe care organizația condusă de Mazzini l-a avut în Europa deceniului al IV-lea al secolului al XIX-lea. Colaborarea internațională dintre diferiții revoluționari europeni anticipa mișcările revoluționare pan-europene care aveau să apară pe continent³⁷. Este de ajuns să ne gândim că în data de 15 aprilie 1834, în timp ce numărul „Albinei Românești” din acea zi relata despre planurile revoluționarilor europeni de a încerca o expediție armată în Bavaria, Mazzini fonda „Tânăra Europă” la Berna.

Următoarea informație privitoare la Mazzini o regăsim abia în 1848, în „Gazeta Transilvaniei”, unde redactor era George Bariț. Italianul urma să devină în 1849 cel mai cunoscut și respectat revoluționar al Europei. Din acest motiv, compania sa era căutată de o parte a pașoptiștilor români aflați în exil, demers concretizat prin adeziunea lui Dumitru Brătianu la Comitetul Central Democratic European³⁸.

În 1853, după insurecția eșuată din Lombardia, faima lui Mazzini³⁹ începea să pălească în fața revoluționarilor socialiști, îndeosebi a lui Karl Marx⁴⁰. Până și foștii colaboratori italieni începeau să-l evite pe Mazzini, fiind convinși de politica internațională a regatului Sardiniei și de ideea că, pentru obținerea statalității și independenței Italiei, era nevoie de colaborare între toate forțele existente⁴¹. Mai mult, războiul Crimeii deschidea noi perspective pentru Europa Orientală, pașoptiștii români începând a miza mai mult pe diplomație și mai puțin pe „anticamera conspirației”⁴². Dumitru Brătianu a primit chiar „binecuvântarea” scrisă de la Mazzini pentru a încerca, prin orice căi, obținerea independenței României⁴³.

³⁴ *Ibidem*.

³⁵ Idem, nr. 39 din 26 aprilie / 8 mai 1834, p. 151.

³⁶ Alberto Basciani, *op. cit.*, p. 265.

³⁷ Gheorghe Cliveti, *Prolegomene la studiul relațiilor internaționale. Epoca modernă*, București, Editura Academiei Române, 2009, p. 139.

³⁸ Remus Tanasă, *Dumitru Brătianu și Comitetul Democratic European de la Londra (1851–1853)*, în Iulian Boldea (coord.), *Discourse as Form of Multiculturalism in Literature and Communication. History and Cultural Mentalities*, Târgu Mureș, Arhipelag XXI Press, 2015, p. 318–326.

³⁹ Giovanni Belardelli, *Mazzini*, Bologna, il Mulino, 2010, p. 173.

⁴⁰ Marcello Montanari, *Mazzini nel giudizio di Marx e Engels*, în Salvo Mastellone (coord.), *Mazzini e gli scrittori politici europei, 1837–1857*, tom II, Firenze, Centro Editoriale Toscano, 2005, p. 357–368.

⁴¹ Giovanni Belardelli, *op. cit.*, p. 173.

⁴² Olimpiu Boitoș, *Raporturile românilor cu Ledru Rollin și cu radicalii francezi în epoca revoluției de la 1848*, București, Cartea Românească, 1940, p. 91–94.

⁴³ Alexandru Cretzianu, *Din arhiva lui Dumitru Brătianu*, vol. II, București, Așezământul Cultural „Ion C. Brătianu”, 1934, p. 287.

Concluzii

Mesajul mazzinian a fost modificat de către popoarele din Estul Europei în funcție de exigențele locale, numeroasele mișcări resurrectionare fiind condiționate de felurii factori, specifici acestei părți a continentului. Echilibrul dintre Marile Puteri, diplomația și interesele economice au avut o influență majoră asupra evenimentelor din aria carpato-danubiano-pontică, în comparație cu principiile mazziniene, care au avut trecere doar printre unii oameni politici, și aceia destul de inconsistenți și ne semnificativi⁴⁴.

Cu toate că s-a soldat cu un eșec, expediția din Savoia a constituit un precedent organizațional care a încurajat înființarea „Tinerei Europe”. Aceasta a fost prima organizație modernă cu caracter transeuropean⁴⁵, deoarece membrii săi aparțineau unor națiuni aflate în căutarea statalității; fără a neglija însă obiectivele cu caracter universalist: „Umanitatea nu va fi cu adevărat constituită decât atunci când toate popoarele care o compun, obținând liberul exercițiu al propriei suveranități, vor fi asociate într-o federație republicană”⁴⁶. Cei 17 semnatari originari ai *Actului de Fraternitate* reprezentau „Tânăra Italie”, „Tânăra Germanie” și „Tânăra Polonie”⁴⁷, însă din 1835 se alăturară și „Tânăra Elveție”, „Tânăra Franță”, „Tânăra Spanie”, „Tânăra Ungarie”, și chiar o „Tânăra Scandinavie”⁴⁸. Un document austriac din anii '40, când „Tânăra Europă” nu mai exista de mult – chiar dacă Mazzini a încercat să o reactiveze sub alte denumiri –, atestă și existența unor asociații românești aparent inspirate din demersurile mazziniene și care purtau denumirea de „Tânăra Românie” și „Tânăra Dacie”⁴⁹. Documentele nu consemnează importanța sau durata de viață a respectivelor organizații, fapt care ne îndeamnă să credem că nu au avut un impact deosebit asupra revoluționarilor pașoptiști români.

Înainte de „Primăvara Popoarelor”, Giuseppe Mazzini s-a făcut cunoscut datorită activității „Tinerei Europe”, organism creat după eșecul expediției din Savoia, deoarece protagoniștii, în frunte cu Mazzini, realizau că, fără coordonarea diferitelor mișcări (proto)naționale din Europa, revoluția mult vehiculată în epocă nu ar fi avut sorți de izbândă.

⁴⁴ Francesco Guida, *Idea di nazione e questione delle nazionalità nel pensiero di Giuseppe Mazzini*, în „Cuadernos de Historia Contemporánea”, nr. 23, 2001, p. 164.

⁴⁵ Arturo Colombo, *L'Unione Europea e l'eredità mazziniana. Dalla Giovine Europa all'Europa federale: prospettive e incognite*, în Francesco Guida (coord.), *Dalla Giovine Europa alla Grande Europa, 1830-1845*, Milano, Feltrinelli, 1974, p. 161.

⁴⁶ *Statuto della „Giovine Italia”*, în Giuseppe Mazzini, *Scritti editi ed inediti. Edizione Nazionale*, vol. IV, Imola, Galeati, 1907, p. 11.

⁴⁷ Mazzini scria că „sunt în Europa trei familii de popoare: eleno-latine, germanice și slave. Italia, Germania și Polonia le reprezentau” (*ibidem*, vol. I, p. 179).

⁴⁸ Pentru o statistică a numărului de membri și filiale, a se vedea Hans Gustav Keller, *La Giovine Europa. Studio sulla storia dell'idea federalistica e di quella nazionale*, cu o prefață de Luigi Bonante, Palermo, Sellerio, 2001, p. 68.

⁴⁹ Este vorba despre o circulară trimisă de cancelarul Metternich poliției centrale din Viena și datată la 19 decembrie 1847; Ștefan Delureanu, *România Jună între asociație și emblemă*, în *Mazzini și românii în Risorgimento*, București, Editura Paideia, 2006, p. 245; Cornelia Bodea, *Lupta românilor pentru unitate națională 1834-1849*, București, Editura Academiei RSR, 1967, p. 95.

ECHOES OF GIUSEPPE MAZZINI'S SAVOY EXPEDITION
IN "ALBINA ROMÂNEASCĂ" PUBLICATION OF IAȘI (1834)
(Summary)

Keywords: Risorgimento, Sardinia, Europa, Iași, "Young Italy".

In 1834, one of the most famous revolutionaries of the 19th century, Giuseppe Mazzini, organized and even took part, till one point, in an armed campaign against the ruling dynasty of the Kingdom of Sardinia. This was the expedition in Savoy, a region close to the border of the Kingdom of Sardinia with France and Switzerland, the latter state being, at the time, a fief of exiled revolutionaries from all over Europe.

The coordinates of the expedition were intimately linked to the aspirations of Giuseppe Mazzini. He was a promoter of the principle of nationalities, so one of the goals of the insurrectional initiative was to take a first step towards the territorial unification of the Italian nation by replacing an undecided king, Carlo Alberto de Savoia, with a president determined to start a national unification process.

Some details of this attempt were revealed by the press from the Romanian Principalities through a series of articles published by the newspaper "Albina Românească" from Iași. In eight numbers, from February till April 1834, the gazette from the capital of Moldova provided information about the expedition organizer, Giuseppe Mazzini, and his organization, "Young Italy", about the military leader, General Girolamo Ramorino, about the European revolutionaries involved, about the attitude of the Swiss authorities and on the European impact of this episode. Although the expedition ended in failure, it was the first major action of Giuseppe Mazzini.